INFORMACE OBECNÍHO ÚŘADU 1
CHVÁLENICKÁ ŠKOLA, ŠKOLIČKA... 3
NA NÁVŠTĚVĚ U ŽELČANSKÝCH HASIČŮ 4
ČERSTVÉ NOVINKY Z ULITY NA STATKU 6
DOPAD KORONAVIRU NA AKCE V OBCI 9
POZVÁNKY NA LETNÍ A PODZIMNÍ AKCE 10
KDO MÁ CHALUPU – POVÍDKA 12
STŘÍPKY Z LETOŠNÍ KORONAKRIZE 13
NA BOJIŠTI MEZI KATOLÍKY A KALIŠNÍKY 14
NAŠE TIPY NA LETNÍ VÝLETY PRO VÁS 18

Jasánek
PŘÍLOHA JASÁNEK

CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK

Kulturní a společenský zpravodaj pro obce Chválenice, Želčany a Chouzovy

Čtení pro Vás

Červenec 2020

Ročník VI., Číslo 14

Vydává Obecní úřad Chválenice ● Chválenice č. p. 21, 33205 Chválenice ● **telefon:** 377992121 ● **web:** http://www.chvalenice.cz/
email redakce: chvalenicky.trojlistek@gmail.com ● **registrace MK ČR:** E 17268

LETNÍ ZMĚNY V OBCI CHVÁLENICE

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ,

rok 2020 se nám pomalu láme do své druhé poloviny a já bych se rád dotknul významné události jarních měsíců – šíření onemocnění onemocnění *COVID – 19*.

Nejprve mi dovolte poděkovat skupině maminek v obci, které dokázaly v krátkém čase vyrobit roušky pro seniory v našich obcích. Velice děkuji početné skupině spoluobčanů, kteří nezištně nabídli obci pomoc. Vám všem patří velké díky.

Šíření nového onemocnění a restrikce zavedené vládami po celém světě odstartovaly národní, potažmo i světovou ekonomickou recesi. Omezení na právech a svobodě nám ukázalo, že se naše společnost i v těžkých chvílích dokáže semknout a vzájemně si pomáhat.

Z důvodu ochrany zdraví byla uzavřena školská zařízení, mnozí z vás jste ze dne na den řešili situaci, jak se postarat o své potomky. Zároveň byly zrušeny mnohé akce, jež byly připravovány obcí, potažmo jednotlivými spolky. Bohužel z časových a personálních důvodů není reálné některé akce vtěsnat do letošního kalendáře a uskuteční se až v roce příštím.

Dnes se již svoboda našeho bytí naštěstí vrací do normálu. Tvrdý zásah vlád do národních ekonomik po celém světě však bude mít dlouhodobé následky a dopady na životy nás všech. Tuto skutečnost již pociťujeme i na půdě obce. Příjmy obcí znatelně poklesly a v současnou chvíli jsou o cca 50 % nižší v porovnání s rokem 2019. Tato skutečnost nedává příliš velký prostor pro investice. Malou náplastí na tuto skutečnost je přislíbená jednorázová

Celá naše obec rozkvetla a na zahrádkách a na polích dozrávají první plody. Užijte si hezké letní měsíce roku 2020 !!!

kompenzace 1 200,- Kč na osobu mající trvalé bydliště v obci. Propad příjmů však zůstane. Věřím, že se jedná o odraz naprostého *„vypnutí“* ekonomiky a situace se s postupujícím časem zlepší. Nelze ale počítat s návratem na úroveň roku 2019. V každém případě jsou v současnou chvíli zamraženy zbytné investiční akce obce.

Nepřerušeny jsou projekční přípravy:

- II. etapa výstavby splaškové kanalizace
- dostavba vodovodu – Želčany, Chouzovy
- oprava chodníku u silnice *I/20* v obci Chválenice

Nyní bych vás rád informoval o:

- vodovodu (zakoupení, zprovoznění)
- *ČOV* a kanalizaci (počty připojených)
- opravě chodníku
- novém autobusovém dopravci a přejmenování zastávek v obci Chválenice

LETNÍ ZMĚNY V OBCI CHVÁLENICE

Vodovod

Obec Chválenice po dlouhém vyjednávání se *spol. Vodovod Radyně, a. s.* zakoupila všechny vodovodní řady ve všech částech obce, jež byly ve vlastnictví výše uvedené společnosti. Před podpisem předávacího protokolu bylo předchozím vlastníkem provedeno zprovoznění *suchovodu* do Želčan a Chouzov, byly provedeny opravy drobných závad a závěrem byla provedena tlaková zkouška, která prokázala bezvadnost sítě. Zároveň byl zkolaudován vodovod v obci Chválenice až po uzávěr u Jasanky.

Kolaudace řádu do Želčan a Chouzov již bude v gesci obce. Bývalý vlastník obci předal dokumentaci, která je nutná pro kolaudační řízení. Chybí doložit souhlasy některých vlastníků pozemků na trase vodovodu. Tato skutečnost však nebrání tomu, aby se na existující síť mohli připojovat majitelé nemovitostí, kteří mají tuto síť v dosahu.

Nový vodovod ve Chválenicích má za sebou administrativně náročnou změnu stavby před dokončením. Nyní dle požadavku vodoprávního úřadu musí být prodleva mezi nabytím právní moci rozhodnutí a podáním žádosti o kolaudaci. Žádost o kolaudaci bychom chtěli podat v první polovině července tohoto roku. Dále záleží pouze na vodoprávním úřadě na kdy vypíše kolaudační řízení. Jakmile bude kolaudace vydána, obec předá novou síť do provozování společnosti *ČEVAK, a. s.* a bude již možné se na novou síť připojit a zahájit odběr vody. K tomu, aby byl osazen vodoměr je nutné podniknout následující kroky:

- Nechat si zpracovat projektovolu dokumentaci na vodovodní přípojku.
- Zajistit si vydání územního souhlasu.
- Na stránkách *spol. ČEVAK, a. s.* zažádat o nové odběrné místo (po odeslání žádosti vám cca do 1 měsíce přijde návrh smlouvy na dodávku pitné vody. Návrh podepište a zašlete zpět na uvedenou adresu).
- Poté, co nazpět poštou obdržíte podepsanou smlouvu s průvodním dopisem a montážním listem, je nutné si na základě montážního listu na uvedeném telefonním čísle objednat osazení vodoměru.
- Žádosti o zřízení nového odběrného místa lze na stránkách *spol. ČEVAK, a. s.* podávat od poloviny července roku 2020.

ČOV a kanalizace, příprava II. etapy

Projekt *„Chválenice – ČOV a kanalizace – I. etapa“* se chýlí ke svému konci. V polovině letošního roku bylo napojeno 117 nemovitostí, kanalizací se odvádí znečištění od 380 obyvatel. V současnou chvíli řešíme s donátory finanční subvence (Státní fond životního prostředí, Plzeňský kraj) závěrečné vyhodnocení akce. Vyhotoveny jsou geometrické plány a postupně budeme kontaktovat majitele dotčených nemovitostí s návrhy smluv na uzavření věcných břemen. Opětovně upozorňuji majitele nemovitostí, kteří mají technickou možnost se na kanalizaci připojit, že na začátku roku 2021 uplyne dvouletá přechodná doba určená k napojení. Zároveň Novým rokem uplyne 2letá přechodná doba, kdy měli majitelé nemovitostí zabezpečit bezodtokovost svých jímek a zajistit si pravidelné vyvážení odpadních vod na příslušnou čistírnu. Tato restrikce vychází z novely vodního *zákona č. 113/2018 Sb*, kde účinnost byla stanovena právě na 1. 1. 2021. Tato novela mimo jiné zavádí povinnost, aby si majitelé uchovávali 2 roky zpětně doklady o likvidaci odpadních vod. Kontrolu tohoto opatření provádí nově vodoprávní úřad a dokazovací břemeno je na straně majitele nemovitosti.

Nadále probíhá projekční příprava na *II. etapu výstavby kanalizace*. V těchto dnech bylo vydáno územní rozhodnutí na umístění stavby na doprojektovávané části v našich obcích. V brzké době bude zadáno zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení. Jakmile se přiblížíme okamžiku na vydání stavebního povolení, vysoutěžíme zhotovitele dokumentace pro provedení stavby (kanalizace, vodovod).

Bohužel nastavená byrokracie při projednávání jednotlivých stupňů dokumentace neskutečně prodlužuje projednávání takovýchto projektů. Z výše uvedeného si netroufám tvrdit, zda se stihne vše doprojektovat a doprojednat včetně získání dotace v letech 2020/2021. Z výše popsaného vidím realističtěji realizaci akce v horizontu let 2021/2022. Kartami pochopitelně může hodně zamíchat všeobecná ekonomická situace. Pochopitelně se budeme snažit realizovat celý projekt. Nicméně v současnou chvíli neznáme projekční cenu. Přiznání dotace je závislé mimo jiné i na počtu odkanalizovaných obyvatel (mající trvalé bydliště v dané lokalitě), kdy koeficient na obyvatele je v intervalu 80.000 – 90.000 Kč. Výše investice nesmí tento limit překročit. Nebude-li tento ekonomický ukazatel vycházet, budeme nuceni rozsah stavby optimalizovat, případně nejnákladnější část(i) vypustit (poměr investice versus připojení trvale žijící obyvatelé).

Oprava chodníku

Obci Chválenice byla Plzeňským krajem přiznána dotace na opravu chodníku při silnici *I/20* od křižovatky *„Borecká“* až k budově pošty. Po konzultaci s příslušným stavebním úřadem je nutné na akci zpracovat projektovou dokumentaci a stavebně ji povolit. Zpracovaný projekt bude zahrnovat kompletní chodník až na konec obce Chválenice u benzinky. Na chodník bude vydáno jedno stavební povolení a stavba bude rozdělena na 2 etapy. 1. etapa musí být realizována do 31. 10. 2021. Realizace 2. etapy bude závislá na finančních prostředcích, které bude muset obec v budoucnu na stavbu získat z některých z dotačních programů.

Nový autobusový dopravce

14. 6. vyjely na silnice Plzeňského kraje nové autobusy společnosti *ARRIVA Střední Čechy*. Byly nasazeny zcela nové autobusy, jež odpovídají standardům dnešní doby. V prvních dnech došlo k drobným komplikacím, které byly způsobeny neznalostí místních poměrů některých řidičů. Taktéž jsme zaznamenali, že byly chybně označeny autobusové čekárny v obci Chválenice.

V této souvislosti bych Vás chtěl upozornit, že na základě požadavku Obce Chválenice, došlo k jejich přejmenování. Některá označení byla nejasná a některá vycházela z historických souvislostí, které již mladší generaci nic neříkají. Nově tedy naleznete označení zastávky: Chválenice, Želčany, rozc.; Chválenice, Želčany, náves; Chválenice, bytovky (místo garáž ČSAD); Chválenice, ObÚ (místo Chválenice); Chválenice, požár. nádrž (místo Chválenice, ObÚ). Označení platí vždy pro oba směry zastavení. Věřím, že toto zpřesnění označení přispěje k jednodušší orientaci. Závěrem mého příspěvku mi dovolte vám popřát klidné a ničím nerušené léto.

Pavel KVÍDERA, starosta obce

CHVÁLENICKÁ ŠKOLA, ŠKOLIČKA...
Netradiční druhé pololetí roku 2019/2020

Maškarní rej

Školka ve sněhu

Do druhého pololetí jsme se vrhli s nadšením. Učit jsme se nepřestali, ve škole to bylo jako v úle, stále se něco dělo. A že to děti bavilo, dokazují fotografie na této stránce. Mimo jiné děti celého prvního stupně se zúčastnily projektu na téma *Moje tělo*. Po skupinkách se seznámily s částmi a funkcemi celého lidského těla, nakreslily si lidskou postavu, někteří ztvárnily kosterní soustavu, jiní vnitřní orgány, popsaly lidské tělo i v angličtině a zazpívaly si písničku, kterou se při hodinách anglického jazyka i kroužku naučily. Pracovaly s encyklopediemi a literaturou, která buď byla v nabídce školy nebo si ji přinesly z domova. Projekt byl vydařený. Plánovaly se soutěže v recitaci, pěvecké, *Čarodějnické rojení*, plavání, výlet…..

Bohužel naši práci přerušila krátce po návratu z jarních prázdnin koronavirová pandemie a my najednou zůstali v domácích prostředích. Výuka však nebyla přerušena úplně. Učitelky školy se spolu s dětmi spojily *„na dálku“* pomocí internetu, a tak se někteří mohli dále *„vídat“* alespoň touto cestou.

Hrátky ve sněhu

Všichni rodiče se museli přizpůsobit ze dne na den tomu, že mají svá dítka doma a tak i na ně přešla povinnost být tak trochu učitelem. Myslím si, že většinou – jak učitelky, tak rodiče a děti – jsme zvládli vše na výbornou.

Koncem května byl vyhlášen částečný návrat do škol. Vzhledem k hygienickým nařízením *MŠMT* však nebylo možné, aby se vrátili všichni. Ve škole byly vytvořeny malé skupinky dětí – v nařízených rozestupech v omezených prostorách školy. Děti, které se do školy vrátily, mohou zpracovávat svá zadání úkolů – po celou dobu mají úkoly k dispozici od svých učitelek na webových stránkách školy nebo na mailu. Není to škola, jak ji známe. Většina dětí bohužel musela z různých důvodů zůstat i nadále doma. *Výuka online* je stále v provozu a ti, kteří mají zájem se touto cestou dál vzdělávat, mají příležitost každý den.

Blíží se doba prázdnin a ještě před tím vydávání vysvědčení. I tato tradice ovšem bude poznamenána omezením. Bohužel neproběhne tradiční loučení se školním rokem a další naplánované akce.

Všichni doufáme, že se od září sejdeme jak jsme zvyklí a usedneme do lavic, abychom rozjeli nový školní rok s plným nasazení, dobrou náladou a nadšením všech. ***Mgr. Oldřiška JANEČKOVÁ***

Školka v lese

NA NÁVŠTĚVĚ U ŽELČANSKÝCH HASIČŮ

Pod vládou koronaviru

Dne 11. května 2020 přijali želčanští hasiči, stejně jako všichni lidé, s nadšením a úlevou nařízení vlády naší republiky, kterým začalo větší rozvolňování epidemiologických opatření, která musela být nastolena od 12. března, v souvislosti s rozšířením koronaviru a vyhlášením nouzového stavu.

Dne 16. května, tedy téměř po třech měsících *„izolace“*, se děti poprvé sešly na tréninku na louce v Chozovech. Dospělí už trénovali o týden dříve. Všichni se nyní snažíme to prázdno, které nás postihlo, opět vyplnit našimi aktivitami, snažíme se opět děti rozhýbat. Od května se scházíme každý čtvrtek a soboty a je vidět, že dětem pohyb i vzájemná společnost chyběly.

Další plány želčanských hasičů

Více se k té tříměsíční koronavirové době nebudu vyjadřovat, hlavně že je za námi a můžeme opět fungovat. Budeme věřit, že to nejhorší už je pryč.

Letos čekají děti závody v Letkově – 13. června, v Dnešicích 21. června a 27. června v Hořehledech. Na podzim by měly probíhat závody tak, jak bylo naplánováno na začátku roku (27. září v Nezvěsticích, 17. října v Blovicích a 10. října braňák v Dnešicích).

Ani dorost nezahálí a někteří naši jednotlivci se připravují na závody v běhu na 100 m s překážkami a ve výstupu na cvičnou věž. Čekají je závody 27. června v Třebíči, 25. července v Bludově, 1. srpna v Kamenci u Poličky, 22. srpna v Praze a 29. září v Ostravě. Bližší informace najdete zde: *http://www.stovky.cz/*.

Dospěláci začínají závody 27. června ve Šťáhlavech a pak následují závody *ZČHL* 11. července v Horní Kamenici, 12. července ve Štítarech a 8. srpna v Mokrouších... Dalšími závody kterých se budou účastnit muži i ženy, jsou závody 9. okrsku, a to: 6. září Losiná, 12. září Nebílovy a 29. září Nezvěstice. Sledujte naše facebookové stránky, kde jsou aktuální informace od našich závodníků Josefa Vimra ml. a Václava Kasla ml.: *https://www.facebook.com/sdhzelcany*.

Na podzim se želčanští hasiči budou spolupodílet na organizaci akce *spolku Ulita „Rozběhejme Česko“*, pořádaného v pondělí 28. září v Chouzovech, na *setkání „sekáčů“*, spojeném s ukázkami správného ostření kos, konaním v sobotu 3. října v Želčanech, a na akci Obce Chválenice, *Srazu rodáků a občanů 2020*, pořádaném v sobotu 24. října O dalších akcích jako je zpívání vánočních koled na Štědrý den v Želčanech na návsi, budete informováni na stránkách Obecního úřadu Chválenice.

Na všechny připravované akce se moc těšíme a zveme na ně, pochopitelně, i naše spoluobčany.

Foto dětí z prvních květnových tréninků

Představujeme vám několik fotografií dětí z prvních dětských pokoronavirových hasičských závodů pořádaných v Letkově 13. června. Pro želčanské děti byly tyto závody velice úspěšné, protože starší žáci zde v konkurenci dvaadvaceti družstev zvítězily, druhé naše družstvo obsadilo třinácté místo. Mladší děti obsadily nepopulární 4. a 5. místo z osmnácti týmů.

Jana ŠKALOVÁ

NA NÁVŠTĚVĚ U ŽELČANSKÝCH HASIČŮ

Český den proti rakovině – Květinový den

JIŽ POČTVRTÉ VYRAZÍ DO ULIC NAŠICH VESNIC ŽELČANŠTÍ MLADÍ HASIČI, ABY PODPOŘILI CHARITATIVNÍ AKCI, NA KTERÉ BUDOU PRODÁVAT KVÍTKY MĚSÍČKU LÉKAŘSKÉHO.

Cílem sbírky je preventivně působit na širokou veřejnost prostřednictvím letáků s informacemi. Hlavním tématem letošní sbírky jsou nádorová onemocnění ledvin a močového měchýře. Získané prostředky za nabízené kvítky měsíčku lékařského budou použity na boj proti rakovině – na nádorovou prevenci, zlepšení kvality života onkologických pacientů, podporu onkologické výuky nebo výzkumu a vybavení onkologických center.

Zakoupením kytičky měsíčku lékařského v hodnotě minimálně 20,- Kč za kvítek přispějete do sbírky na boj proti rakovině. Původně se akce měla konat 13. května. Události kolem pandemie koronaviru ji ale odsunuly až na 30. září. Od května je možné také zakoupit prostřednictvím vašeho mobilního telefonu *„e-kytičku“*, a to formou *dárcovské zprávy.* Cena takové *DMS* je buď 30, 60 nebo 90 Kč. *Liga proti rakovině Praha* obdrží z každé *DMS* 29, 59 nebo 89 Kč. Text *DMS* a číslo, na které má být zasílána, najdete na této straně časopisu.

Zatímco symbol kampaně – kvítek měsíčku lékařského – zůstává neměnný, barva stužky se každoročně mění. Letos má tato stužka barvu zelenou. Více informací o sbírce, kterou želčanští hasiči podporují, najdete na internetových stránkách *https://www.denprotirakovine.cz/.*

Jana ŠKALOVÁ

Sbírka v roce 2017

Co děláme špatně?

Ačkoli zůstávají důvody vysokého výskytu rakoviny ledvin právě v ČR dosud neobjasněny, existuje zcela zřejmá souvislost s běžnými poklesy v životosprávě. **Statistiky varují: většina pacientů pochází z řad kuřáků, pijáků alkoholu, jedlíků uzenin, grilovaných, smažených tmavých mas, připravovaných na přepálených tucích.** Souhrnně řečeno, rakovina ledvin hrozí především lidem s neukázněnou životosprávou a chybnými stravovacími návyky. **Rozhodně nekuřte, dodržujte pitný režim s minimem alkoholu, část masových pochoutek nahraďte podstatně vyšším podílem ovoce, zeleniny, vlákniny, netučných mléčných výrobků.** Nezapomínejte na vhodné oblečení podle aktuálního počasí. Co nejvíce pohybu svědčí nejen ledvinám, ale celému tělu. Ledviny zasluhují vaši zvýšenou pozornost, starají se o vaše zdraví po celý život!

Pečujme o své ledviny!

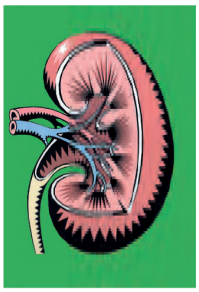

Za nejdůležitější orgány lidského těla považuje většina z nás mozek, srdce a plíce. Nenápadné, vytrvale pracující ledviny, tuto automatickou „čističku“ organismu, jako bychom příliš nebrali na vědomí.

Celoživotně filtrují naši krev, zbavují ji škodlivin, aby zplodiny metabolismu posléze odvedly do močového měchýře. Ledviny mají i řadu dalších funkcí, mimo jiné regulaci krevního tlaku a vnitřní rovnováhy organismu. Co však udivuje nejvíc, je jejich výkonnost: za 1 minutu přefiltrují 1,2 litru krve, za den veškerá krev lidského těla proteče filtrem ledvin 300krát. Takto ledviny tiše pracují po celý náš život. Když opotřebování, infekce nebo dokonce nádor začnou snižovat jejich výkon, vesměs člověk nejprve nic nepozoruje – ledviny nebolí. A to je zrádné. Tím spíše potřebují naši preventivní péči.

ČERSTVÉ NOVINKY Z ULITY NA STATKU

MILÍ ČTENÁŘI, V BŘEZNOVÉM ČÍSLE CHVÁLENICKÉHO TROJLÍSTKU NEBYL CHYBOU REDAKCE PUBLIKOVÁN ČLÁNEK CHOUZOVSKÉHO SPOLKU *ULITA NA STATKU*. TUTO ZÁLEŽITOST NYNÍ NAPRAVUJEME. MÁTE TAK MOŽNOST SEZNÁMIT SE S AKCEMI, KTERÉ SE V PROSTŘEDÍ CHOUZOVSKÉHO STATKU PRO LETOŠNÍ JARO PLÁNOVALY, A ZÁROVEŇ DOSTÁVÁTE JEDINEČNOU PŘÍLEŽITOST SEZNÁMIT SE S TÍM, JAK SE SPOLEK VYPOŘÁDAL A VYPOŘÁDÁVÁ S PŘEKÁŽKAMI, KTERÉ JEHO PLÁNŮM DO CESTY POSTAVILA NEVYZPYTATELNÁ PANDEMIE *COVID-19*.

Původní plány z počátku roku

I na statku v Chouzovech se nám starý rok přehoupl do nového. Vlídnější a slunečnější jaro je ještě daleko, ale my už opět začínáme plánovat aktivity, při kterých se společně s našimi dětmi a rodinami budeme potkávat na statku. V plánu jsou tematické a tradiční akce jako velikonoční tvoření, pálení čarodějnic, dětský den a mnohé další. O prázdninách nás čeká opět několik běhů rekondičních pobytů. Nově se nyní budeme setkávat i v rámci rodičovské skupiny, kde chceme vzájemně sdílet svoje radosti, starosti, či nové zkušenosti spojené s náročnou péči o naše hendikepované děti.

Není toho vůbec málo, co nám osud ve spojitostí s péči o naše postižené potomky naložil na bedra. Nepřetržitá péče je často velmi vyčerpávající a frustrující. Abychom (zejména my maminky) vše lépe zvládaly a měly kde čerpat sílu, je občas nutné odpovědnost přenést na jiné. Moderně se tomu říká *„péče o pečující“*. Jednoduše řečeno, pro zachování duševního a fyzického zdraví je prostě nutné čas od času vyčistit hlavu a opustit běžné stereotypy. Snad to tedy pro jednou ti tatínkové, babičky a dědečkové zvládnou, aniž by děti shnily ve špíně a domy lehly popelem.

Již loni na jaře jsme zorganizovaly relaxační víkendový pobyt v Praze. Užily jsme si *„matičku měst“* se vším všudy, a to v hojném počtu deseti žen. Navštívily jsme divadelní představení, zdravě si zasoutěžily při bowlingu, zaplavaly v hotelovém bazénu, ochutnaly dobroty místních restaurací, prošly se centrem Prahy a nenechaly si ujít výstavu luxusních šatů návrhářky Blanky Matragi. Nutno říct, že peníze na zavěšení jejich modelů do našich šatních skříní nám již nezbyly. Ale to nevadí, úplně stačí, že celá akce byla skvělá a na 100 % splnila svůj účel. Své děti jsme si zpět převzali s klidem v duši a nově načerpanými silami.

Ulita na statku vás zve na své nové akce

Letos v dubnu připravujeme podobný pobyt, tentokrát do Mariánských lázní. K výše uvedeným aktivitám ještě přibudou léčivé prameny, lázeňské oplatky, a hlavně spousta vzájemné sounáležitosti, smíchu a dobré nálady. V červnu pro nás jedna ze členek ještě zajistila vstupenky na představení s Ondřejem Vetchým. Vzhledem k tomu, že polovina z nás je do něj platonicky zamilována, jistě to bude velký kulturní zážitek a my si zase malinko *„vyčistíme hlavy“*.

Pandemie a nové plány

Po dlouhé době vynucených *„koronaprázdnin“* se náš statek opět pomalu za-

ČERSTVÉ NOVINKY Z ULITY NA STATKU

v době „koronaprázdnin“

číná probírat k životu. Stejně jako celá společnost, i my jsme byli od března nuceni omezit své aktivity na minimum. Byla zrušena rodičovská setkání (možnost sdílet, vypovídat se, nabrat novou energii), akce jako *Čarodějnice*, *Velikonoční tvoření* a bohužel i připravovaný *charitativní koncert*. V kontaktu jsme se udržovali pouze vzájemnými maily, telefonickými hovory a ujišťováním, že v tom nejsme sami. Situace byla náročná samo-

v době „koronaprázdnin“

zřejmě pro všechny, pro nás rodiče dětí s autismem či jiným postižením možná ještě o poznání složitější. Děti nechodily do školy, do kroužků, stacionářů a setrvávaly tak celý den s námi unavenými rodiči, kterým nebylo dopřáno oddychnout si. A mnohé nerozuměly tomu, proč.… Proč musí být doma… Proč se nemohou s nikým vidět, potkat, být… Proč musí být jen doma, s rodiči… a ti je nutí dělat všechny aktivity, které dříve dělaly jinde než doma… učení… sportování… malování… vyrábění… Trvalo dlouho, než si zvykly… A teď si zase budou dlouho zvykat na běžný, „*normální*“ režim. My rodiče do něj rádi a s úlevou vklouzneme.

Pro řadu z nás to znamenalo i pozitivní zkušenosti. Být se svou rodinou intenzivněji, uvědomit si priority, nemuset chvátat a stíhat být na čas „*tamhle a tuhle*“. Znovu jsme intenzivně poznávali přírodu v bezprostředním okolí našeho bydliště a zjišťovali, jak je v těch našich domovských končinách krásně. Někteří z nás povýšili své kuchařské umění a běžnou paletu připravovaných jídel rozšířili o další. Pekl se chleba, rohlíky, připravovala se neotřelá jídla. Manuálně zruční se zabavili různými výtvarnými

Květnová akce na statku

a rukodělnými aktivitami. Nyní již s otevřenou náručí vítáme rozvolnění epidemiologických opatření a plánujeme další aktivity, jejichž výčet dále uvádíme.

Na konci května proběhlo první setkání na statku. Zatímco rodiče probrali vše potřebné ohledně dalších aktivit a chodu spolku, dětem se věnovali dobrovolníci. Také jsme připravili, co bylo na sezonu zapotřebí, postavili trampolínu a uklidili. Aktuálně na statku probíhá renovace kuchyně. Bylo to již zapotřebí a my se těšíme na přípravu pokrmů v útulnějším prostředí.

Ing. Iva ZIMMERHACKLOVÁ, členka správ. rady sp.

Květnová akce na statku

ČERSTVÉ NOVINKY Z ULITY NA STATKU
Co dalšího spolek Ulita letos plánuje

Co spolek **Ulita na statku** chystá v dalších týdnech a měsících? Není toho málo – přesvědčte se sami na základě následujícího přehledu:

- **ĆERVEN – Dětský den**, který proběhne pro členy spolku na statku 20. 6. Opět nabídne řadu pohybových i výtvarných aktivit, svezení na koni, občerstvení včetně oblíbené čokoládové fontány.

- **ČERVENEC, SRPEN – Rekondiční pobyty na statku v Chouzovech** budou v celkem šesti turnusech, vždy v pondělí až pátek od 8.00 do 16.00. Rozděleny budou stejně jako loni, na pobyty pro děti mladší, do patnácti let a na starší a dospělé. Pobyty mají různorodá zaměření, jejich společných znakem bez ohledu na věk je pobyt v přírodě, kontakt se zvířaty (koně, králíci, slepice, morčata, pes), výtvarné aktivity a upevňování a nácviky sociálních dovedností. Maximální počet účastníků v jednotlivých turnusech je deset. Zde uvádíme jejich podrobný seznam:

- **13.–.17. 7.: JAK SE ŽIJE NA STATKU**, pro mladší

- **20.–24. 7.: S KUCHAŘEM KOLEM SVĚTA,** pro mladší

- **27. 7.–31. 7.: JAK SE ŽIJE NA STATKU,** pro starší a dospělé

- **3. – 7. 8.: SPORTOVNÍ POBYT,** pro mladší

- **10. 8.–14. 8.: JAK SE ŽIJE NA STATKU,** pro starší a dospělé

- **24. 8.–28. 8.: KOŇSKÝ POBYT,** pro všechny věkové kategorie

- **ZÁŘÍ – Charitativní svatováclavský běh:** Tento již tradiční běh se uskuteční dne 28. 9. 2020 ve spolupráci s *SDH Želčany*. *Agentura Rozběháme Česko* se tentokrát na akci bohužel podílet nebude. Všechny účastníky přivítáme opět na návsi v Chouzovech ve 14 hodin. Běžci se budou moci vydat na trasy o délce 5,5km a 1,5km.

Vydejte se s námi na statek

„Neběhavci“ se nemusí bát, pro ně připravíme pěší trasu, příjemnou procházku. Začínáme doprovodným hudebním programem *skupiny Kvarcit*. Samotný běh a chůze startuje v 15.00. Opět bude zajištěno občerstvení a pro každého přispívajícího účastníka dárek. Hasiči tentokrát kromě občerstvení připraví i doprovodný program – džberovou stříkačku a prohlídku hasičské techniky. Startovné je 150kč na osobu. Zájemce rovněž rádi přivítáme a provedeme statkem. Přijďte se pobavit a přispět na dobrou věc. Výtěžek použijeme na běžný chod spolku a na plánovanou rekonstrukci statku. Od září se pak již na statku rozběhnou veškeré aktivity včetně pravidelných rodičovských setkání ve frekvenci 1x za měsíc.

- **ŘÍJEN – Den otevřených dveří na statku:** Ten chystáme společně s obcí Chválenice v rámci srazu rodáků a občanů 24. října. Ve Chválenicích bude připraven informační stánek o aktivitách a zaměření našeho spolku. Pro zájemce pak bude přistaven autobus, který je odveze do Chouzov na statek. Zde si budou moci statek projít, prohlédnout si výstavu s příběhy rodin a fotografie mapující činnost spolku. Rovněž budou mít možnost pohladit si koně a něco drobného si vyrobit. Moc se na všechny návštěvníky těšíme.

KULTURNÍ AKCE V LETOŠNÍM ROCE
Zrušené, odložené a plánované akce

V BŘEZNOVÉM ČÍSLE JSME VÁS POZVALI CELKEM NA DVANÁCT JARNÍCH AKCÍ POŘADÁNÝCH OBCÍ A JEDNOTLIVÝMI SPOLKY. ZNÁMÉ UDÁLOSTI KOLEM PANDEMIE COVID-19 NAKONEC ZPŮSOBILY, ŽE SE TÉMĚŘ ŽÁDNÁ Z NICH NEUSKUTEČNILA. VÝJIMKOU BYLO POUZE VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA, ODLOŽENÉ O MĚSÍC (Z 24. DUBNA NA 22. KVĚTNA), A NOC KOSTELŮ, KTERÁ PROBĚHLA MÍSTO 5. ČERVNA DNE 12. ČERVNA.

Protože nezvyklá situace způsobila kolem veškerého kulturního dění v naší obci nejistotu, bude jistě užitečné přehledně uvést, které aktivity byly pro letošní rok zcela zrušeny, které byly přeloženy na pozdější termín a které se uskuteční v původně plánovaném termínu.

Zrušené akce

Z akcí, které jsme v minulém čísle časopisu inzerovali, se letos neuskutečnily a neuskuteční *Vítání jara* (SKK Chválenice 5. 4.), dětské hasičské závody *Chouzovský rybník* (SDH Želčany 26. 4.), *pouť na Planinách* (3. 5.), *Anifilm Třeboň* (SKK Chválenice 6.–10. 5.), rybářské závody *Ploutef Fest* (SDH Želčany 8. 5.), *Stopovačka z Chválenic do Chouzov* (Ulita Chouzovy a ČSŽ Chválenice 23. 5.), *Dětský den* (7. 6.) a druhý ročník sekáčské soutěže *Chouzovská kosa* (13. 6.). Otazník stále visí nad jednou z podzimních akcí SKK Chválenice, a to *Drakiádou*, plánovanou původně na sobotu 17. října.

Akce v náhradním termínu

Jak již bylo uvedeno, v náhradním termínu se uskutečnilo *jarní veřejné zasedání obecního zastupitelstva*. Aby bylo vyhověno hygienickým opatřením, odehrálo se 22. května pod otevřeným nebem, a to na hřišti v Chouzovech. Zasedání proběhlo za relativně velkého zájmu občanů, bylo však komplikováno bouřkou s prudkým deštěm.

Další akcí, jež se uskutečnila v náhradním termínu, a to 12. června, byla *Noc kostelů*. Zástupce Římskokatolické farnosti Starý Plzenec Ing. Jiří Basl zajistil pro poutníky zajímavý kulturní program v podobě divadelního představení o stvoření světa, sehraného plzeneckými ochotníky, a koncertem swingové kapely, taktéž ze Starého Plzence. Nechyběla soutěž pro děti a komentovaný výstup na věž.

Po skončení letních prázdnin se v sobotu 19. září uskuteční tradiční úklidová akce nazvaná *Ukliďme Česko – Ukliďme Chválenice, Želčany a Chouzovy*, jež měla původně proběhnout 4. dubna.

Na středu 30. září je nově naplánovaná akce původně stanovená na 13. května, *Český den proti rakovině aneb Květivý den*. Tradičně ji zaštítí SDH Želčany.

Akce v původním termínu

Podniky plánované na září, podzimní měsíce a advent ve své většině nejsou nedávnou koronavirovou krizí dotčeny. Měli bychom se tak dočkat všech tradičních akcí, počínaje *vítáním občánků* v září a konče *Chválenickým adventem* v prosinci. Výjimkou zatím zůstává již zmíněná *Drakiáda*. Situace se ale může měnit, a proto doporučujeme sledovat aktuální výpis kulturních akcí na stránkách obce (www.chvalenice.cz). Pozvánky na některé z akcí plánovaných na druhou polovinu roku najdete na následujících dvou stranách. Chtěli bychom vás pozvat především na sraz rodáků a občanů, který se bude konat 24. října. Osobní pozvánku s programem obdržíte v nejbližší době do schránek.

Novinka mezi akcemi – Haydnovy slavnosti

Festival staré hudby prvně ve chválenickém kostele! 17. září 2020 se od 19ti hodin uskuteční v našem kostele koncert z cyklu Haydnových hudebních slavností. Účinkovat bude Rejchovo smyčcové kvarteto, které se specializuje na interpretaci historické hudby. Na programu budou skladby od Ant. Rejchy, F. X. Richtera a Josepha Haydna.

Těšíme se na tuto kulturní událost, jsme poctěni, že se naše obec a kostel stane součástí slavného a tradičního hudebního festivalu. Podrobné informace o koncertě a festivalu naleznete zde: https://www.haydn-festival.eu/?lang=cz a https://www.haydn-festival.eu/?article=347&lang=cz.

Malá návštěvnice Noci kostelů

CVIČENÍ PRO VŠECHNY aneb hýbej se venku

Přijďte se protáhnout, posílit kondici a vyplavit endorfiny !!!

KDY: každou středu od 18 hodin (**i v průběhu letních prázdnin**)

KDE: fotbalové hřiště ve Chválenicích (U Křížku)

S sebou si vezměte pití, karimatku, pohodlné oblečení, sportovní obuv, overball (pokud jej máte).

Zváni jsou opravdu všichni bez rozdílu věku a pohlaví :-)

Středeční cvičení se ruší pouze v případě, že bude pršet po 16. hodině.

Na vaši návštěvu se těší

Šárka Vladyková

Chválenice, kostel sv. Martina • čtvrtek 17. září 2020 • od 19:00 hod.

CHVÁLENICE, 24. 10. 2020

SRAZ RODÁKŮ A OBČANŮ 2020

Hledáme sponzory

CHVÁLENICE – ŽELČANY – CHOUZOVY

KDO MÁ CHALUPU

„Hop hej, chalupáři jedou, hop hej, řemeslníky vezou.“ Tak nějak by mohla znít parafráze lidové písničky o cibulářích. Dnes o tento druh zemědělců málokdy zavadíte, zato chalupářů je u nás stále habaděj.

V titulku cituji české přísloví, které, jak se mnou budete zajisté souhlasit, je do puntíku pravdivé. Ze lži mě nebudou osočovat zejména ti, kteří mají s podobnou nemovitostí zkušenost. Každý uzná, že v případě chalupy má člověk skutečně pozadí v kalupu.

Většinou jedinec zakoupí nebo zdědí chaloupku v jistém stupni rozkladu. Pouze pragmatici si pořizují něco, na čem už nemusí máknout, kde si budou jen vyvalovat šunky. Ó, jak se mýlí. Přece u nemovitosti je všeho do času. Navíc netuší, že se připravují o slast romantiků, kteří zasněně mhouří oči a se zápalem pronášejí: tady to ubouráme, tady přidáme pár cihel, plot bude samozřejmě plaňkový, studnu vyčistíme, štít nahodíme atd. atd.

Já a moje polovička jsme majiteli vesnického rodinného domku, který pamatuje první republiku. Řízením osudu nám dědictvím spadla do klína chaloupka v podhůří Šumavy v počáteční fázi rozkladu. Leckdo by si zoufal a sháněl kupce. Ne tak můj nejmilejší. Naráz se v něm probudily budovatelské sklony, o kterých jsem si myslela – či spíše jsem doufala – že se s přibývajícími křížky se vytratily. Kromě pudu budovatele rozhořelo se i nadšení zachránce staveb před zánikem.

Už devátým rokem převážíme svá chátrající těla, stavební materiál a jiné nezbytnosti z nemovitosti nedaleko Plzně na chaloupku v Pošumaví. O víkendu za každého počasí nakládáme do naší malé pandy všech pět švestek a psa a vyrážíme směr Klatovy. Přes to prostě vlak nejede.

Nevěřili byste, že si člověk dokáže oblíbit i cestu, která se týden co týden opakuje. Řeknete si – taková rutina – ale můžete se dočkat i překvapení, jako my. Pokaždé, když sjíždíme silnicí od nebílovských sadů dolů k zámku, sázíme se, jestli ten den půjdou zase pávi na pivo. Nepřehlédli jste se. Jednoho dne jsme uviděli, jak se ty velké *„slepice“* volně procházejí před zámkem a potom ležérně přecházejí silnici k protější hospůdce, vtipně umístěné v zatáčce. Ještěže se v obci musí zpomalit. Skupinka pávů netrpělivě stepovala u zdejší nálevny a čekala na otvíračku. Nejspíš aby si po ránu pochutnala na dobře chlazené plzni. Nepoznala jsem jinou hospodu, která by měla podobné štamgasty.

Nebílovský štamgast

Je-li majitelem nemovitosti romantik, těší se, že ruinu předělá k obrazu svému vlastní rukou. Takhle to pragmatik nemá, ale stejně ho jednou neminou starosti se sháněním řemeslníků. Oba dobře vědí, že si s některými stavebními problémy bez odborníka neporadí. A tak se vrhnou do kalných vod zajišťování fachmana přes elektřinu, instalatéra, pokrývače, vodaře a co já vím ještě.

Zkušenosti s lidem řemeslným by jistě vydaly na tlustou knihu. Každý chalupář by mohl vyprávět, jakým štěstím je potkat a získat poctivého, dělného řemeslníka. Po všech uvěřitelných i neuvěřitelných příhodách je možné porovnat kvalitu pracantů. Nejlepší je ten, který si dokáže při práci prozpěvovat a jde mu dílo od ruky jedna radost. Existují i tací, kteří neustále láteří a co chvíli odjíždějí pro chybějící materiál nebo nářadí a vracejí se po několika nekonečných hodinách, kdy už jste to vzdali a rozhodli se pokrýt střechu igelitem, kdyby náhodou přišel slejvák.

Povídka

V duchu proklínáte zdroj, který vám dotyčného řemeslníka doporučil, a slibujete sladkou pomstu. Najdou se i řemeslní muži družní, kteří by s vámi rádi probrali tuzemskou i zahraniční politiku, cenu vajec, manželku satorii a nevděčné děti. Jenže, jak známo, muž nemůže dělat dvě věci najednou a práce stojí. V tomto případě je lepší tvářit se jako němá ryba.

Pokud vás potkalo štěstí a vaši haciendu dostali do rukou skvělí machři, odborníci svého oboru, hýčkáte si je všemi možnými způsoby – nejen opulentními obědy a domácími buchtami. Občas vás popadne altruismus a nesobecky je doporučíte svým přátelům chalupářům.

Zvláštní kapitolou života majitele nemovitosti, a troufám si říci tou nejdůležitější, jsou sousedé. Většinou totiž předem nevíte, jaké lidské exempláře vám osud postaví do cesty. Je to jako s losem, který slibuje milionovou výhru. Velkým ternem jsou vstřícní, přátelští domorodci a souchalupáři, kteří vás po náležitém oťukávání a rozličných zkouškách přijmou mezi sebe. V tom případě můžete zapět radostné *„halelujah“* a nerozhází vás, že i v téhle obci se vyskytuje magor, který ze všeho nejraději prudí všechny místní osadníky. Vy totiž máte štěstí, že váš plot nesousedí s tím jeho.

Milí přátelé, bylo by velkým omylem myslet si, že když je chaloupka dle vašeho mínění v cajku, je možno užívat si plody vlastní práce. Jenže! Jenže to by vedle vás nesměl přebývat lidský jedinec, který v každé vsi objeví chaloupku, která by potřebovala zachránit a renovovat. Jednu takovou potkáváme každý týden ve vedlejší vsi. Obnažené zdi bez omítky, cáry záclon v osleplých oknech, komín na spadnutí, sem tam díra ve střeše, kolkolem džungle kopřiv. Ovšem ten nádherný, opravdu excelentní výhled do šumavské krajiny!

Míjíme tu nemovitost už devět let, ale až teď, když je ta naše chalupa skoro v pořádku, plane v očích mého životního druha záchranářská vášeň. Mám takový neblahý pocit kolem žaludku. I když se vám to bude zdát divné, uklidňuje mě neutěšený stav našeho bankovního konta. ***Vlasta ŠPINKOVÁ***

STŘÍPKY Z LETOŠNÍ KORONAKRIZE

Když jsme pro vás v únoru do březnového čísla *Chválenického trojlístku* vymýšleli aprílovou zprávu o veřejném zasedání obecního zastupitelstva, netušili jsme, že pojem *„koronavirová krize“*, který jsme tehdy použili, se v budoucnu skutečně stane často skloňovaným slovním spojením a že karanténa, o které jsme se v textu také žertem zmínili, bude v dalších týdnech realitou. Když v polovině března kluci z Želčan a Chouzov v pražské tiskárně vyzvedávali *Chválenický trojlístek*, vstupovala již v platnost první omezení. Na apríla, 1. dubna, byla celá Evropa doslova ochromena bezpečnostními opatřeními a především nejistotou z budoucnosti. V takové situaci působil aprílový vtípek až mrazivě. Rádi bychom vám nyní přiblížili dva střípky z doby, kdy život v naší obci téměř ustal. Ihned po vyhlášení nouzového stavu se pustila skupina maminek z Chválenic a Želčan do šití roušek, určených nejen pro naše spoluobčany, ale také pro plzeňskou fakultní nemocnici. Starosta obce Ing. Pavel Kvídera přijal první stovku roušek 23. března. O dva měsíce později, 22. května, se konalo za bouřky a vydatného deště první veřejné zasedání zastupitelstva od vyhlášení nouzového stavu, a to pod otevřeným nebem v Chouzovech na hřišti. Všichni občané, kteří se zúčastnili, odcházeli domů řádně promoklí. ***(js)***

Roušky 27. 3.

Zasedání zastupitelstva 22. 5.
Starosta přijímá roušky 23. 3.

NA BOJIŠTI MEZI KATOLÍKY A KALIŠNÍKY

Proslulé rukopisy faráře Blažka z Dobřan

OD KONCE 14. STOLETÍ PATŘILY CHVÁLENICE BOHATÉ PLZEŇSKÉ MĚŠŤANCE ANNĚ PABIÁNKOVÉ. PATRONEM A PŘÍZNIVCEM JEJÍ RODINY BYL PLZEŇSKÝ RYCHTÁŘ JINDŘICH ZE DVORA. ANNA PABIÁNKOVÁ SI PŘÍZNĚ RYCHTÁŘE POVAŽOVALA A KDYŽ V ROCE 1395 POPRVÉ UVÁDĚLA KE CHVÁLENICKÉMU KOSTELU NOVÉHO FARÁŘE, BYL TÉTO UDÁLOSTI JINDŘICH PŘÍTOMEN.

Vedle Chválenic s farním kostelem patřily Anně Pabiánkové a jejím synům Tůmovi, Mikulášovi a Václavovi také tvrz ve Štěnovicích, vsi Losiná a Chotíkov, a řada domů a dvorů v Plzni. Největší dům Pabiánkových stával na rohu dnešního náměstí Republiky a Smetanovy ulice. Později se mu začalo říkat *Guldenerovský*. V roce 1419 vypukly husitské nepokoje. Jedním z významných ohnisek neklidu byla Plzeň. Mezi stoupenci kališnických myšlenek si dokonce rychle vysloužila pojmenování *„město Slunce“*. Zásluhu na šíření radikálního učení měl především zdejší kněz Václav Koranda starší, osobního přítele nedávno upáleného Mistra Jana Husa. Vdova Anna Pabiánková a její synové nezůstali v převratných dobách stranou a nadchli se pro Korandova kázání.

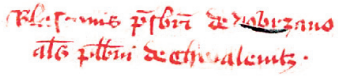

Podpis Blažka z Dobřan

Když v témže roce přivedl Václav Koranda do Plzně Jana Žižku a jiné představitele husitského učení, ubytoval se Žižka na rynku v domě Anny Pabiánkové. Vdově již v té době na světských statcích nezáleželo. Většinu majetku předala svým synům a oddala se snu o spravedlivé křesťanské společnosti, kde mezilidské vztahy nebudou zkaženy majetkem a penězi.

Pod vlivem Korandových kázání se radikální myšlenky rychle šířily také na plzeňský venkov. Svá plamenná slova přednášel kazatel vesničanům shromážděným na kopcích po celém Plzeňsku. Nejvýznamnější setkání poblíž Chválenic se odehrálo 17. září 1419 na *„hoře“* Bzí ležící východně od Blovic. Václav Koranda tu shromážděné nabádal k jednotě v boji za *„prospěch spasitelný a počestné dobré všeho královstvie: aby úrazové a pohoršenie zjevná, rozdielové byly staveni a kaženi“*.

V Plzni samotné ale po půl roce začaly převažovat pragmatické a obchodní zájmy nad ideály a měšťané se stále silněji stavěli proti husitským myšlenkám. Část z nich sice s nápravou veřejného

Město Plzeň, hrad Radyně, a vesnice Štěnovice, Losiná, Chválenice a Želčany patřily po vypuknutí husitských válek katolické straně, zatímco hrady Vlčtejn a Skála byly do 40. let 14. století v rukou jejích nepřátel.

a společenského života souhlasila, ale radikalismus Korandových stoupenců se jim protivil. Měšťané se obávali narušení tradičních obchodních styků s bavorskými městy. Proto se začali proti Václavu Korandovi, Janu Žižkovi a ostatním stoupencům Mistra Jana Husa bouřit. Počátkem roku 1420 se znechucený Žižka rozhodl Plzeň opustit. Společně s ním odcházelo z města 40–50 zdejších obyvatel. Patřila mezi ně i vdova Anna Pabiánková. Před opuštěním města na náměstí demonstrativně spálila svůj majetek. Údolím řeky Úslavy pak doprovázela Jana Žižku na nově budovaný Tábor. Později se odstěhovala do Prahy.

Synové Anny Pabiánkové po mocenském převratu v Plzni pravděpodobně uprchli z města, neodešli

NA BOJIŠTI MEZI KATOLÍKY A KALIŠNÍKY

Rytina středověké Plzně

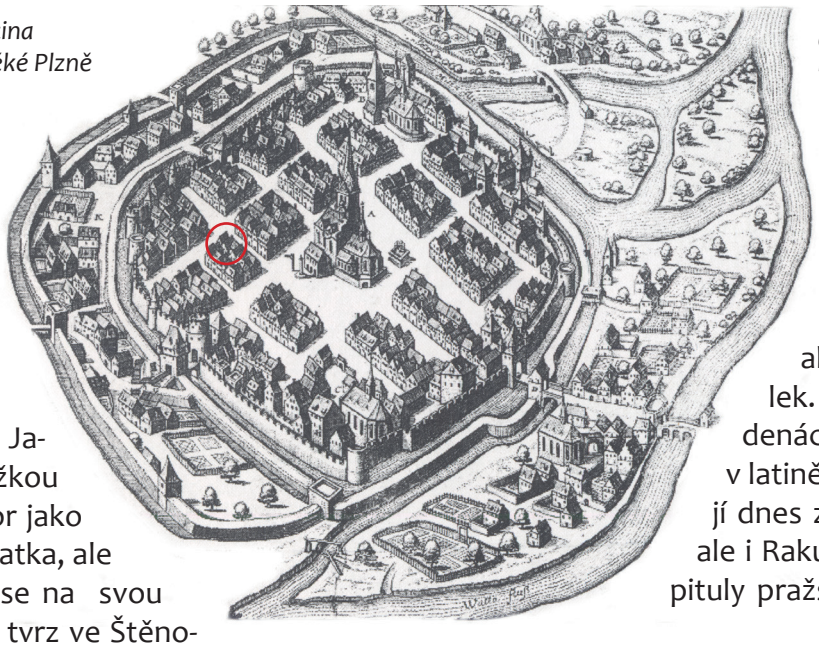

Dům Anny Pabiánkové, později zvaný Guldenerovský (snímek na protější straně), stál na místě označeném na rytině kroužkem.

však s Janem Žižkou na Tábor jako jejich matka, ale uchýlili se na svou pevnou tvrz ve Štěnovicích. To se jim stalo osudným. Plzeňští katolíci se totiž *„kacířské“* rodině Pabiánkových krutě pomstili. Poté, co roku 1421 odrazili pokus husitů získat město zpět, přitáhli v červenci téhož roku ke štěnovické tvrzi. Po pětiměsíčním obléhání ji 26. října 1421 dobyli a na šedesát lidí, muže, ženy i děti, které tu našli, povraždili. Jen někteří příslušníci rodiny se zachránili, ale Zikmund Lucemburský jim přesto zkonfiskoval veškerý majetek. Již v roce 1422 Zikmund, který byl Plzni dlužen 2000 kop grošů, jež mu zapůjčila na vedení války, daroval městu mimo jiné štěnovické panství Pabiánkových. Vesnice Chválenice a Losinou si však zpočátku ponechal. Teprve o tři roky později, 17. listopadu 1425, se dostaly i tyto dvě vsi do majetku města. Z jejich výnosů si Plzeň opravila po husitském obléhání hradby.

Textus varii

Plzeňští dosadili v roce 1425 do Chválenic nového faráře, horlivého katolíka Blažka z Dobřan. Svůj úřad vykonával až do roku 1434. Blažek byl velmi vzdělaným a sečtělým člověkem. Opisoval básně a písně, obsáhlejší spisy, a dokonce celé knihy. Pod jeho rukou vznikala teologická díla (například několikasvazková *Postilla litteralis Mikuláše z Lyry*), soubory kázání a kazatelské pomůcky (*Manipulus florum*) nebo meditativní texty (*Malogranatum*). Páter Blažek se ve svých textech věnoval také aktuálním událostem husitských válek. Minimálně se podílel na vzniku jedenácti kodexů. Převažují práce psané v latině. Díla chválenického faráře považují dnes za své kulturní dědictví nejen Češi, ale i Rakušané. V Knihovně Metropolitní kapituly pražské se dochovalo několik Blažkem psaných latinských rukopisů. Patří mezi ně již zmíněný *Manipulus florum* a také *Nový zákon* z roku 1435. V Národní knihovně České republiky je možné najít další jeho latinské spisy, *Sermones dominicales Jakuba de Voragine* z roku 1426 a *Textus varii* – sborník různých latinských spisů z roku 1434. Do těchto latinských děl – například do *Manipulus florum* nebo *Textus varii* – vložil autor česky psané verše o víře a světcích. Jedna z nejznámějších básní je věnována sv. Dorotě. Vedle Knihovny Metropolitní kapituly pražské a Národní knihovny České republiky je možné najít Blažkova díla také v pražské knihovně Strahovského kláštera, v Univerzitní knihovně v Praze, Univerzitní knihovně v Brně, v Dietrichsteinské knihovně v Mikulově či v některých rakouských knihovnách.

V roce 1434 se páter Blažek nacházel společně se třem sty dalších duchovních uvnitř obležené Plzně a podíleli se na obraně města. Papež tehdy totiž povolil katolickým kněžím podílet se osobně na boji proti kališnickým *„kacířům“*. I zde, v obležení, pokračoval Blažek z Dobřan v pilném psaní svých textů. Některé z nich se dochovaly ve více kopiích.

NA BOJIŠTI MEZI KATOLÍKY A KALIŠNÍKY

Nový zákon

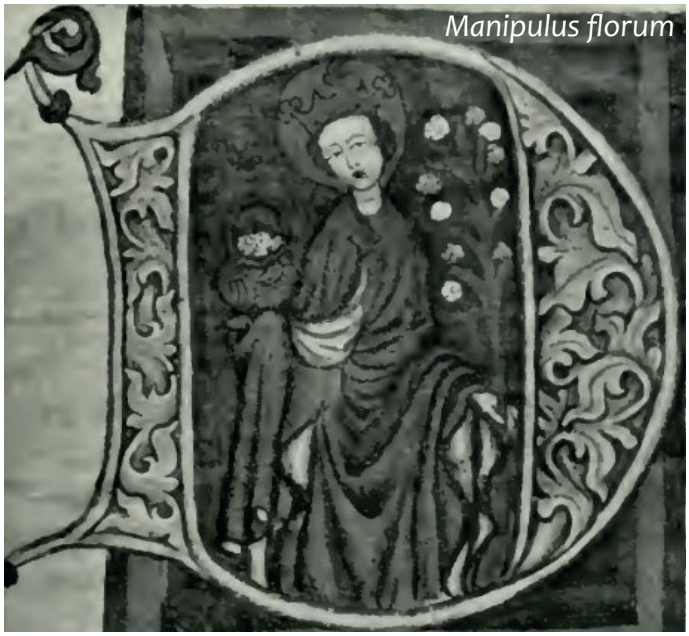
Manipulus florum

Postavení Chválenic nebylo v době husitských válek záviděníhodné. V blízkosti obce probíhala fronta mezi katolíky a husity. Město Plzeň, kterému Chválenice patřily, bylo nejvýznamnějším a nejmocnějším představitelem katolictví na českém západě. Katolíkům patřil také královský hrad Radyně. Avšak nedaleký Vlčtejn byl od roku 1421, kdy se jej zmocnil Jan Žižka, do roku 1446 v držení husitů. V okolí Chválenic se navíc nacházelo několik hradů, na kterých žili rytíři a lapkové, kteří z nepřehledné situace těžili ve svůj prospěch, přičemž jim jakékoliv náboženské ideály byly cizí. Příkladem takového hradu byla Skála u Přeštic.

Kališníci a loupeživí rytíři byli pro plzeňské katolíky stejným nebezpečím. V roce 1441 dobyli katolíci pod vedením Hynka Krušiny ze Švamberka a Hanuše z Kolovrat nejprve hrad Skálu u Přeštic a na místě dali oběsit celou loupežnickou posádku. V roce 1444 pak probíhaly pustošivé boje o Vlčtejn v těsné blízkosti Želčan. Hrad tehdy patřil kališnickému rytíři Svojšemu ze Zahrádky, a ten svými výpady dlouhodobě ohrožoval plzeňské panství. Víc než přímými boji trpěli poddaní tím, že bojující vojska vyjížděla do širokého okolí za potravinami a rabovala. Dne 11. června 1451 vstoupil Vlčtejn do české historie jako místo sjednání smlouvy o příměří mezi zemským správcem Jiřím z Poděbrad a odbojnou katolickou šlechtou z *Jednoty strakonické*. Mezi signatáři smlouvy, zvané podle tehdejšího názvu hradu *„vildštejnská“*, bylo i město Plzeň. Smlouva však znamenala faktické vítězství strany Jiřího z Poděbrad.

Jiří SANKOT

Spory farářů s želčanskými „kacíři“

Rozvrat v církvi trval i po celé šestnácté století a projevil se komplikovanými vztahy mezi faráři a jejich osadníky. Chválenice zůstávaly oporou katolictví, zatímco Želčany byly vsí poddanou kališnickému městu Rokycany. Chváleničtí faráři hleděli na Želčanské jako na *„kacíře“* a činili jim nesmyslná příkoří. Příkladem je konflikt, který vyvstal mezi farářem Ondřejem a dvěma želčanskými sedláky v roce 1566. Příčinou byl velký požár, jenž toho roku strávil dnešní usedlosti č. p. 14 a č. p. 15. Zničená hospodářství patřila sedlákům Petru Šemerovi a Janu Landshautovi. Majitelé neměli na vystavění nových budov ani na zaplacení desátků. Šemerovi se nakonec přece jen podařilo část peněz sehnat. Landshaut však skončil na chválenické faře ve vězení. Kněz neodpovídal na opakované žádosti města Rokycany, aby pohořelého propustil a pokusil se s ním nějak na zaplacení domluvit. Pomohla až stížnost Rokycanských adresovaná plzeňskému arcipryštovi Jiříkovi Netolickému.

Na úplném konci šedesátých let šestnáctého století nahradil kněze Ondřeje ve Chválenicích páter Jan Starý. Počátkem sedmdesátých let, za plzeňského arcipryšta Wolfganga Pistoria, se far-

NA BOJIŠTI MEZI KATOLÍKY A KALIŠNÍKY

nosti ujal kněz Jan Kralovický. Zdejším duchovním správcem byl minimálně v letech 1571–1573. Napětí mezi farou a obyvateli vsi Želčany ale trvalo. Jan Kralovický totiž vyžadoval ještě vyšší desátky než jeho předchůdci, čemuž se Želčanští zoufale bránili. Tento farář posílal želčanské dlužníky kvůli nezaplaceným desátkům před soud do Plzně. Ani farář Ondřej se ostatně po odchodu z chválenické farnosti nepřestal domáhat desátků, které mu stále dlužily rodiny Šemerova a Škalova. Ještě v roce 1577, kdy byl Ondřej knězem v Dobřanech, psal jeho patron, hejtman chotěšovského kláštera, do Rokycan stížnost na poddané Jana Škalu a Filipa Šemera.

V roce 1587 byl chválenickým farářem Jakub. Během jeho zdejšího působení se rozhodl želčanský sedlák Jan Suda uzavřít sňatek. Za ženu si vyhlédl Dorotu, sestru krčmáře ze Seče u Blovic. Snoubenci byli dohodnuti, že se po svatbě usadí na Sudově statku v Želčanech. Každý z nich ale žil na jiném panství. Jak již bylo uvedeno, Želčany patřily městu Rokycany. Panská krčma v Seči oproti tomu náležela pánovi Kryštofovi z Roupova a na Vlčtejně. Kryštof z Roupova naštěstí Rokycanským nedělal problémy a ochotně svou poddanou Dorotu propustil na panství města Rokycany.

Svatba proběhla v sečském poutním kostele zasvěceném Panně Marii. Problém ale vyvstal v okamžiku, kdy se Dorota přistěhovala do Želčan. Chválenický farář Jakub využil skutečnosti, že pán Kryštof z Roupova prodal v době Sudova sňatku vlčtejnské panství novému majiteli, rytíři Janu Hradišťskému z Hořovic, a nedávno uzavřené manželství neuznal. Žádal, aby se svatební obřad odehrál znovu, a to ve chválenickém kostele sv. Martina. Nešlo zdaleka o první případ, kdy se chválenický kněz pokusil podobným způsobem zkomplikovat život svým farníkům. Rokycanští se proto na nového majiteke vlčtejnského panství, rytíře Jana Hradišťského, obrátili se stížností následujícího znění: *„I v pravdě takové neslýchané věci člověku našemu aby se, což jest proti zřízení zemskému, trefiti měly, toho bychom se nikdy nenadáli. Člověk náš majíce z novotného manželství svého potěšení míti, od jiných důtky a posměch maje zarmoucení toho při nás hledá, aby v té příčině ochráněn býti mohl. Že je to podle vůle Vaší, tomu nevěříme. Nicméně, že jest se to, na velikou těžkost budoucí člověka našeho, stalo,*

Šemerovský a Landshautovský dvůr v Želčanech

my, jakož vrchnost jeho, o téhož faráře chválenického zpraveni jsme, jakož již po kraji vůbec to se mluví, že rokycanským poddaným ženy podvakrát k manželství se stvrzují…“

Faráři se v těchto časech poměrně často střídali. Výměna (nebo naopak prodloužení jejich působení) bývala každoročně sjednávána k sv. Jiří nebo sv. Martinu. Jak dlouho farář Jakub ve Chválenicích zůstal, není zřejmé. Roku 1589 byla ale již zdejším duchovním správcem kněz Jiří.

Faráři bývali ve druhé polovině šestnáctého století vším možným, jen ne vzorem křesťanských ctností. Uchylovali se k opilství, hrubostem a násilí a mnozí z nich ani nevěděli, zda jsou více katolíky nebo kališníky. Mezi farníky svým chováním často budili pohoršení. Pražský arcibiskup Martin Medek si například roku 1583 poznamenal následující zprávu týkající se fary ve Chválenicích: *„…Ku konci listopadu 1583 porodila na faře ve Chválenicích faráři kuběna dítko. Tuť někteří nezbední kněží vůkolní slavili křtiny pitím i hrami rozličnými, tak že z toho nemalé pohoršení mezi lidem vzešlo a následkem toho arciděkan plzeňský Kritander co nej¬snažněji arcibiskupa požádal, aby officiála Jiřího Pontána ještě před vánočními hody do Plzeňského kraje vyslal, by viníky záhy spravedlivá pokuta za jich rozpustilost stihla…“*

Přes všechny těžkosti zůstávala chválenická fara před třicetiletou válkou (roku 1612) jednou z mála spolehlivých opor katolictví na Plzeňsku. Tvrdí to alespoň Zikmunda Winter ve svém díle *„Život církevní v Čechách“* z r. 1895, a to s odkazem na zprávu tehdejšího plzeňského arciděkana. Další víře oddaní katoličtí kněží se nacházeli pouze ve Starém Plzenci, Liticích, Dobřanech a Vejprnicích. Ostatní fary byly obsazeny kališníky.

Jiří SANKOT

NAŠE TIPY NA LETNÍ VÝLETY PRO VÁS
Po stopách západočeských čarodějnic

V DÁVNÝCH DOBÁCH BYL CELÝ NÁŠ KRAJ PLNÝ ČARODĚJNÝCH KNÍŽEK, ČARODĚJNIC, VĚŠTKYŇ A PODEZŘELÝCH ŽEN VŮBEC. LÉTO S DLOUHÝMI TEPLÝMI VEČERY POD HVĚZDNOU OBLOHOU PŘÍMO VYBÍZÍ K VYPRÁVĚNÍ O KOUZLECH A ČARÁCH.

ČARODĚJNICE A HADAČKY V NAŠEM KRAJI

Jak se vlastně v šestnáctém století poznalo, že ve vsi nebo v jejím okolí řádí čarodějnice? *„Kouzelnice“*, jak se tehdy těmto ženám říkalo, údajně po cestách metaly chleby, na křižovatky pokládaly koláče a hrnky s mlékem, před domy, na dveře, cesty a křižovatky vylévaly bylinné odvary nebo rozvěšovaly nitě na kříže a přes cesty.

Ženy obviňované z čarodějnictví byly často tázány na své kontakty s *hadačkami* – kouzelnicemi obdařenými věštecký-mi schopnostmi a znalkyněmi nejrůznějších bylin a koření. Ve druhé polovině šestnáctého století existují zprávy o dvou takových hadačkách, které žili v okolí Přeštic a Dobřan. První z nich měla bydlet ve Šlovicích, druhá v Otěšicích. Obě byly pravděpodobně v širokém okolí velmi známé, protože k nim chodívaly ženy až od Rokycan. Od hadaček, kterým jistě nejprve dobře zaplatily, si *„klientky“* odnášely cenné rady nebo léčivé a čarovné byliny. Stejně jako čarodějnice, také věštkyně byly pronásledovány, a pokud u nich došlo k načapání některé návštěvnice, mohla také ona počítat s uvězněním v šatlavě.

V nejbližším okolí Chválenic jsou čarodějnice archivními prameny doloženy především v Tymákově. Trojice tymákovských čarodějnic – Plechatá, Kateřina Potůčková a Anna Hadrová – skončila, jak jinak, v plamenech na hranici. Z míst, kde měly čarodějnice sněmovat, se podařilo dohledat pouze *Čertovu skálu*, dnešní vyhlídku mezi Zbirohem a Drahoňovým Újezdem na Rokycansku.

ČARODĚJNÉ KNIHY A POVĚSTI O NICH

Mnozí lidé, i když neuměli číst, se chlubívali, že mají doma po předcích čarodějnou knihu. Stačilo, když byla stará, měla pěkně odřené černé desky a v ideálním případě byla psána německy, takže ani sečtělý český sedlák při nejlepší vůli nedokázal rozluštit, o čem se v ní píše.

Čarodějnou knihu měl podle pověsti také chalupník jménem Matějovec, žijící V Hrádku u Rokycan. Hrádek byl tehdy malou vsí. Matějovec budil u svých sousedů podezření, protože v letních měsících a na začátku podzimu, kdy byl čas senoseče a žní, nechodil do kostela. Obyvatelé Hrádku byli přifařeni do kostela sv. Jakuba v Chylicích, vesnici, která tehdy ležela při silnici z Hrádku do Mirošova. Když se sousedi vraceli z bohoslužeb, nestačili se divit. Tráva na Matějovcově louce byla pokosena, obilí na poli požato a složeno do panáků. Všichni tušili, že něco takového není jen tak, samo sebou.

Však měl také chalupník Matějovec doma, ve skrýši vydlabané do stropního trámu, ukrytou starou čarodějnou knížku s odřenými černými deskami. Když ostatní odešli do chylického kostela, zavřel se s ní do komory a začal v ní číst. V tu chvíli se v místnosti objevilo sedm malých černých pekelníků, kteří ihned vylétli z okna začali pracovat na louce a na poli. Práce musela být hotová do okamžiku, kdy farář v kostele sv. Jakuba propustil věřící se slovy: *„Ite missa est!“* Jakmile skončili, slétli se raraši opět do Matějovcovy komory a on je četbou z knihy poslal zpět k Luciferovi. Pověst vypráví, že ve chvíli, kdy chalupník Matějovec zemřel, jeho stavení samo od sebe vzplálo a sousedům dalo hodně práce, než jej uhasili.

Podobnou čarodějnou knihu vlastnil podle pověsti také starý rychtář ve vsi Řenče. Byla rodinným pokladem předávaným po generace z otce na syna. Sousedé o její existenci nesměli vědět, protože inkvizice tehdy čarování velmi přísně trestala. Pro rychtáře a jeho předky měla ale kniha větší význam než *Bible*. Také jim se v okamžiku, kdy začali na jejích stránkách číst, zjevovali černí raraši a splnili jakýkoliv zadaný úkol. Protože starý řenečský rychtář znal díky své neobyčejné knize mnoho kouzel, dokázal své sousedy ochránit i před nebezpečnými čarodějnicemi, které v okolí žily. Jednou z nich měla být hospodyně Pašková, jež ze závisti očarovávala hospodyním krávy, takže místo mléka dojily krev.

JAK ÚDAJNĚ BŮH TRESTAL ČARODĚJNICE

Na závěr uveďme příběh, který zaznamenal již v roce 1588 protestantský kněz a spisovatel Jan Štelcar Želetavský ze Želetavy do svého spisu nazvaného *„Kniha duchownj o welikých skutcých Pána Boha“*. Spis byl učebnicí, jež měla pomocí názorných příkladů z celé země čtenáři objasnit, jakými způsoby ďábel prostřednictvím různých lidí škodí společnosti a jak Bůh ďáblovy pomocníky trestá.

Roku 1543 měl ďábel v nejmenované vsi poblíž města Přeštic, hradu Roupova a vsi a tvrze Merklína využívat jako svůj nástroj starou venkovskou ženu. Ta prostřednictvím svého kouzlení svolával na zem *„hromobití a krupobití“* a tím *„nemálo lidí, dobytka a vosení potloukla.“* Vrchnost nechala *„bábu čarodějnou“* zatknout a vsadit do vězení. Úřednici ji obvinili, že *„skrze pomoc ďábla a čáry lidem, dobytkům škodila, i skrze povětří s ďábly na vosení hromobití a krupobití uvozovala“*. Nabídli ženě, že pokud jim na místě, které ukáží, předvede, jak svolává s pomocí ďábla hromobití a krupobití, zůstane na živu. Stařeně nic jiného nezbývalo, a proto s nabídkou souhlasila. Nato byla katem z vězení odvedena k jakési hrušce, na kterou ji posadili. Popravce ženu vyzval: *„Konejž, jakž jsi od svého pána, ďábla, naučena.“* Začala vyslovovat jakási nesrozumitelná kouzla, načež se obloha zatáhla černým mračnem. Vzápětí sjel z nebe blesk, který hrušku i s kouzelnicí rozrazil na malé kousky. Autor knihy konec čarodějnice od Přeštic doplnil následujícím poučením: *„Kdož kopá jámu jinému, sám do ní upadá. Poleká kámen bližnímu svému a sám na něm vražen bývá. Kdož jinému osidlo klade, sámť v něm zahyne. Kdo činí nejhorší radu, na něhoť se svalí a nepozná, odkud jest k němu přišlo.“*

Jiří SANKOT

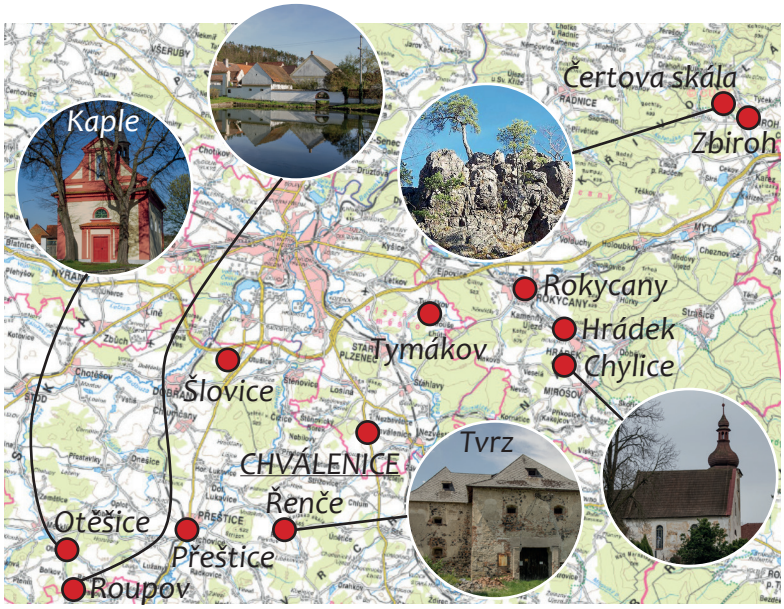

CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK
CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK – společenský a kulturní zpravodaj pro Chválenice, Želčany a Chouzovy · Časopis vychází 2x–3x ročně · **Redakce časopisu:** Jiří Basl, Kateřina Benešovská, Pavel Kvídera, Jiří Sankot a Jana Škalová · Redakce přijímá náměty, příspěvky a názory také elektronicky, a to na e-mailu chvalenicky.trojlistek@gmail.com. Máme také facebookovou stránku.

DĚTSKÁ PŘÍLOHA

Logo: Zbyněk Boehm ● Příloha: Kateřina Benešovská

„Ahoj, píšu Ti z tvého pokoje. Ve středu 10. 3. 2020 jsi mě nechala ležet v rohu ve tvém pokojíčku. Přestala jsi mě úplně nosit a dávat do mě učebnice, svačiny a přestala ses o mě zajímat a starat. Myslela jsem si, že sis našla jinou aktovku, lepší než jsem já. Ale tak to vůbec nebylo, zjistila jsem, že se do školy nemůže. Začala jsi ze mě dělat batoh a vozit mě na Moravu atd... To se mi samozřejmě líbilo, ale stýká se mi po třídě, židli, skříňce a hlavně po lavici. Teď se se mnou nikdo nebaví až na tvého psa, který mě jednou za čas vytáhne za šňůrku ven z rohu pokoje. Chci zase vidět lavici, pouzdro, učebnice a chci být více s tebou. Tvá aktovka.“

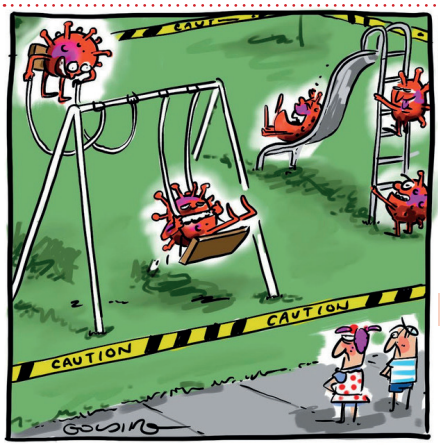

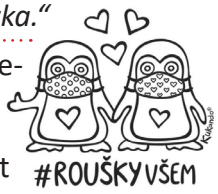

Taky se už těšíte, až se zase všichni po prázdninách sejdete v plném počtu ve škole? Byly to ale dlouhé, nečekané a trochu divné *„Covidové prázdniny“*, že jo? Naučili jsme se šít, prát, žehlit (hlavně maminky), nosit, ztrácet (já a možná i někdo z vás) roušky, péct chleba a housky (s kvasnicemi i bez nich), dělat školní úkoly a písemky (s pomocí rodičů, Googlu a spolužáků na *Whatsupu* a *Messengeru*). Většina z vás si tak určitě výrazně zlepšila své známky a letošní vysvědčení tak bude jistě pěkné.

Opravený hamr v Dobřívě

Dobřívský hamr

A teď vás navíc čeká léto plné zábavy a dobrodružství. V nedalekém Dobřívě se po dlouhé době opět roztočí kola vodního hamru, který byl téměř tři roky v rukou restaurátorů, kteří pracovali na jeho obnově. Generálkou prošly vantroky, což jsou dřevěná koryta, i vodní kola pohánějící hamernická zařízení jako kladiva, vrtačky, skružovací stroje, brusy nebo lisy. Právě na nich dříve řemeslníci vyráběli krumpáče, radlice k pluhům, lopaty a další nástroje. Obnovy se dočkalo také dmychadlo s dynamem, tedy generátor elektřiny. Slavnostní otevření proběhne na posvícení 5. září, výlet na hamr si můžete udělat ale už během letních prázdnin, kdy už bude expozice otevřena i pro návštěvníky.

Kolo poháněné vodou

Buchar zvaný „kobyla“

A co že je to hamr? Je to v podstatě dílna, ve které se opracovává kov podobně jako u kováře. Podstatný rozdíl je v tom, že jeho hlavní součásti – buchar a bruska jsou poháněny vodní silou. Hamry stávaly kdysi v chudých krajích s málo rozvinutým průmyslem. Sloužily většinou k výrobě různého kovového zemědělského nářadí. Toto dnes již téměř zapomenuté řemeslo se např. dlouho udrželo v málo průmyslově rozvinutém kraji Novohradských hor v jižních Čechách. Dnes je několik zachovaných hamrů již jen technickou památkou a atrakcí pro turisty. Síla vody je převáděna na kola a odtud na pohon brusky, velkého bucharu ve tvaru kladiva – *tzv. kobyly* a na dmychadla – měchů, které vhánějí vzduch do kovářské výhně. Výheň sloužila k nažhavení železa, aby bylo kujné.K výbavě patřilo kovářské nářadí – kladiva, kleště, které si hamerníci vyráběli sami. Jako materiál se používaly části vyřazených železničních kol.

O přírodě

Příroda vždy byla lidem rádcem a učitelem. Je třeba rozumět její řeči. Lidé, kteří rozumí přírodě dovedou bez hodin říci, kolik je hodin, jaké bude počasí. Člověk dávných dob byl spjat s přírodou a dovedl se od ní dovědět vše, co bylo pro něho potřebné a užitečné. Lidé dneška už to nedovedou. Místo toho používají přístroje. Přece však z přírody dovedeme vypozorovat, jaké bude počasí, a to tak, že si budeme všímat chování zvířat. Taky ptáci zpívají jinak před deštěm, než v dobrém počasí. V krajinách, kde bývá zemětřesení se spolehlivě podle zvířat vycítí, že se zachvěje zem, rovněž příchod mrazů se pozná na zvířatech, znalci podle doby odletu ptáků určí, jaká bude zima.

Spoj čarou, co nám napoví, jaké bude počasí

Prorokují stálé a suché počasí.

Ukazují deště a bouře.

Vlaštovky létají vysoko.

Raci zůstávají v noci ve vodě.

Komáři divoce bodají.

Raci jsou na březích.

Krtci vyhazují hromádky hlíny.

Vlaštovky létají nízko při zemi.

Pavouky není vidět.

Poletující mraky komárů.

Na pasekách se vyhřívají hadi a ještěrky.

Pavouci, tkají své sítě na okrajích lesů.

Rosničky vylézají do stromů.

21 letních aktivit

Pokus se vyřešit následující rébus

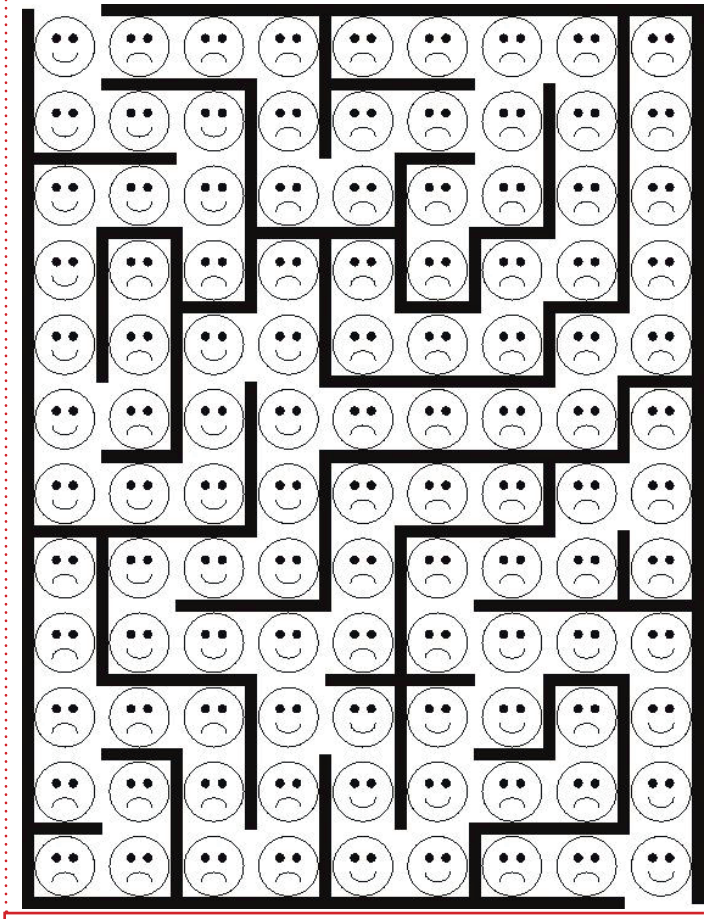
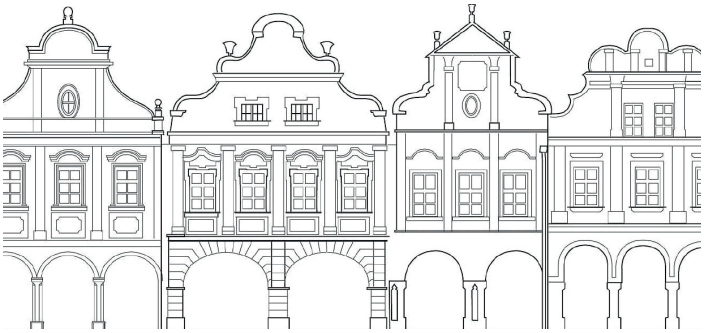
Vymaluj si obrázky